

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/91/2025
Identifikačné číslo spisu:	8321202459
Dátum vydania rozhodnutia:	02.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8321202459.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu R. Y., narodeného XX. L. XXXX, Q., M.L. XXXX/XX, zastúpeného advokátom JUDr. Františkom Svatuškom, Humenné, Námestie slobody 25, proti žalovanému LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, Banská Bystrica, Námestie SNP 8, IČO: 36 038 351, zastúpenému advokátkou JUDr. Evou Koščovou, Humenné, Osloboditeľov 3, o plnenie nájomného v naturáliách z nájomnej zmluvy, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 11C/41/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 12. novembra 2024 sp. zn. 17Co/43/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 11C/41/2021-160 z 12. apríla 2023 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi nájomné za rok 2020 a rok 2021 v naturáliách formou dodávky drevnej hmoty: vlákna listnatá Bk, dĺžka 1 m, podľa STN 480056 v množstve 40 m³, v lehote do 7 dní od právoplatnosti rozsudku; v prevyšujúcej časti žalobu zamietol; žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

1.1. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 1 ods. 1 a 3, § 22 ods. 1 zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 504/2003 Z. z.“), § 489, § 663, § 671 ods. 1 a 2, § 680 ods. 2, § 567 ods. 1, § 568, § 517 ods. 2, § 522 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) a na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. V odôvodnení uviedol, že nájomná zmluva medzi stranami sporu bola platná a žalovaný mal povinnosť zaplatiť žalobcovi nájomné za rok 2020 k 1. júlu 2021 a za rok 2021 k 1. júlu 2022, a to v rozsahu 2 x 20 m³, teda spolu 40 m³ drevnej hmoty, preto v tejto časti súd prvej inštancie žalobe vyhovel. Za rok 2022 nemohol žalobcovi toto nájomné priznať, keďže táto pohľadávka mala byť splatná v zmysle zmluvy až 1. júla 2023, preto v tejto časti žalobu zamietol.

Žalobca si uplatnil žalobou aj nárok z titulu úrokov z omeškania za každý jeden týždeň omeškania 1 prmr drevnej hmoty navyše, celkom za 2 roky v rozsahu 106 prmr. K uplatnenému úroku z omeškania súd prvej inštancie podotkol, že v danom prípade však išlo o nepeňažné plnenie, preto úrok z omeškania by mohol žalobca požadovať len v prípade, ak by tento bol medzi stranami dohodnutý. Z vykonaného dokazovania však dohoda o úrokoch z omeškania medzi stranami nebola preukázaná. Zároveň z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný mal pre žalobcu plnenie vo forme drevnej hmoty pripravené, avšak žalobca si ho v sídle žalovaného neprevzal, čím nastali okolnosti v zmysle ustanovení § 522 a § 523 Občianskeho zákonníka, resp. § 568 Občianskeho zákonníka. Žalobca sa tak dostal do omeškania, lebo neprijal riadne ponúknuté plnenie a neposkytol v čase plnenia súčinnosť potrebnú na splnenie dlhu žalovanému, preto aj z tohto dôvodu za čas žalobcovho omeškania nebol žalovaný povinný platiť úroky. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie zamietol žalobu aj v tejto časti uplatneného príslušenstva pohľadávky. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ustanoveniami 255 ods. 1 a 2 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 12. novembra 2024 sp. zn. 17Co/43/2024 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v zamietavom výroku v rozsahu úrokov z omeškania a v súvisiacom výroku o trovách konania; žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd skonštatoval, že predmetom konania bola úhrada nájomného v naturáliách za roky 2020, 2021 a 2022, pričom úhrada nájomného bola rozdelená na dve časti, a to na vyhovujúci výrok, ktorým súd prvej inštancie priznal žalobcovi plnenie v naturáliách z titulu nájomného tak, ako to bolo dohodnuté v nájomnej zmluve, kde mu bolo priznaných 40 m³ drevnej hmoty. Vo zvyšku uplatneného nájomného za obdobie roku 2022 bola žaloba zamietnutá pre predčasnosť. Zamietavý výrok rozsudku súdu prvej inštancie okrem toho obsahoval aj zamietnutie uplatneného nároku na úroky z omeškania, ktoré žalobca žiadal priznať za každý jeden týždeň omeškania jeden prmr drevnej hmoty, spolu 106 prmr drevnej hmoty ako úrok z omeškania. Predmetom odvolacieho prieskumu nebola zamietnutá časť nároku na naturálne plnenie za rok 2022, v ktorom rozsahu bola tiež žaloba zamietnutá a stala sa právoplatnou. Súd prvej inštancie zistil, že zmluva o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov neobsahovala dohodu o úrokoch z omeškania a vo vzťahu k plneniu z titulu nájomného obsahovala nárok na plnenie v naturáliách. Úroky z omeškania podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú príslušenstvom pohľadávky. Vo všeobecnosti je príslušenstvo veci charakterizované tým, že jedna z vecí je vecou hlavnou a druhá je príslušenstvom. Ide o veci samostatné a vlastnícky patria vlastníkovi veci. Príslušenstvo je určené na trvalé užívanie spolu s hlavnou vecou a nestráca svoju povahu fyzickým odlúčením od hlavnej veci. Úroky z omeškania ako príslušenstvo pohľadávky sa upínajú k pohľadávke. Právo na plnenie úrokov z omeškania vzniká vtedy, ak sa dlžník ocitol v omeškaní so splnením svojho záväzku, ktorý podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka musí mať peňažnú formu. Omeškanie a úroky z omeškania sa vzťahujú len na peňažný dlh. Pri omeškaní iných foriem plnenia zo záväzku platia iné formy nárokov. Žalobca si však v žalobe uplatnil explicitne nárok na úroky z omeškania, preto keďže predmetom hlavného záväzku nebol peňažný dlh, nevznikol žalobcovi ani nárok na úroky z omeškania ako príslušenstvo k peňažnej pohľadávke. Vzhľadom na uvedené odvolací súd skonštatoval správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti zamietnutia úrokov z omeškania. K žalobcom namietanej okolnosti, že dohoda o úrokoch z omeškania v peňažnej výške mala vyplývať priamo zo zmluvy skonštatoval, že ani súd prvej inštancie, ale ani odvolací súd takéto okolnosti vyplývajúce z dokazovania nezistil. Pokiaľ došlo k spornosti, či reálne pri plnení nájomného došlo k omeškaniu tým, že žalobca nebol súčinný a sám žalobca spôsobil, že žalovaný nemohol splniť svoju povinnosť vyplývajúcu z nájomnej zmluvy včas, táto okolnosť pre účely uplatnenia nároku na úroky z omeškania je právne bezvýznamná, pretože úroky z omeškania ako také žalobcovi nepatria. Ak by si bol žalobca uplatňoval iné nároky, ktoré by zodpovedali nepeňažnému plneniu nájomného, včasnosť plnenia pre posúdenie dôvodnosti týchto iných nárokov by bola rozhodujúca. V takom prípade by bolo dôvodné, aby súd skúmal aj súčinnosť žalobcu pri plnení nájomného. Pokiaľ sa zistilo, že úroky z omeškania nie sú príslušenstvom hlavného záväzku, ktorý má nepeňažný charakter, skúmanie omeškania s plnením dlhu spôsobené žalobcom je bez právneho významu na správnosť

rozhodnutia o veci ohľadne úrokov z omeškania. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zamietavom výroku v rozsahu úrokov z omeškania ako vecne správny potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 a 2 CSP. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 a 2 CSP a § 396 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca podaním z 10. júna 2025 dovolanie, ktoré spísal sám a pri podaní ktorého nebol zastúpený advokátom.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie nespĺňa podmienky povinného právneho zastúpenia, bolo podané oneskorene a nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, ako aj dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Navrhol dovolanie odmietnuť; uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) pri skúmaní podmienok dovolacieho konania zistil, že dovolanie žalobcu bolo podané oneskorene. Stručné odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 451 ods. 3 CSP je uvedené v nasledujúcich bodoch.

6. Podľa § 427 ods. 1 CSP dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znova od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

7. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 121 ods. 1, ods. 3 až 5 CSP lehota podľa tohto zákona môže byť určená podľa hodín, dní, týždňov, mesiacov a rokov. Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

9. Podľa § 106 ods. 1 písm. a) CSP ak nejde o doručovanie do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu, o doručovanie v osobitných prípadoch podľa § 107 ods. 2 a adresát neuviedol inú adresu na doručovanie, doručuje súd písomnosti fyzickej osobe na adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky alebo adresu miesta pobytu cudzinca na území Slovenskej republiky podľa druhu pobytu cudzinca.

10. Podľa § 111 ods. 3 CSP ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

11. Z obsahu spisu vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu bol žalobcovi doručovaný na adresu evidovanú v registri obyvateľstva, ktorú súdnu zásielku s podacím č. SK 117898735SK, žalobca nevyzdvihol v odbernej lehote, ktorá sa súdu prvej inštancie vrátila dňa 9. januára 2025 (v spise na č. l. 222b). V čase doručovania rozsudku odvolacieho súdu žalobca nebol zastúpený advokátom JUDr. Jánom Vrbom, Námestie slobody 2, Humenné, lebo zo správy Slovenskej advokátskej komory z 5. februára 2025, menovaný advokát bol k 18. marcu 2024 vyčiarknutý zo zoznamu advokátov (v spise na č. l. 230).

12. Nadväzujúc na uvedené v danom prípade zákonná dvojmesačná lehota pripadla na nedeľu 9. marca

2025, preto posledným dňom lehoty na podanie dovolania bol najbližší nasledujúci pracovný deň - pondelok 10. marca 2025, v zmysle § 427 v spojení s § 121 ods. 3 CSP. Dovolanie bolo podané osobne na podateľni súdu prvej inštancie dňa 11. júna 2025 (v spise na č. l. 242). Z uvedeného dôvodu preto dovolací súd odmietol dovolanie žalobcu v súlade s § 447 písm. a) CSP ako oneskorene podané. Vzhľadom na rozhodnutie o podanom dovolaní z procesných dôvodov, dovolací súd vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, ani splnenie ďalších procesných podmienok dovolacieho konania neposudzoval.

13. Rozhodnutie o náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd v súlade s § 451 ods. 3 CSP neodôvodňuje.

14. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.